

Тасдиқ мекунам

Муовини ректор оид ба корҳои таълим

д.и.т. профессор _____ С.Т.Ибодов

«_____» с.2019

**САВОЛХОИ ПУШИДА БАРОИ ИМТИХОНИ ТЕСТИ АЗ ФАННИ
МИКРОБИОЛОГИЯ ВА ВИРУСОЛОГИЯ БАРОИ ФАКУЛТАИ ТИББӢ**

Микробиологияи умумӣ:

1. Сохти ҳучайраи микроб.
2. Вазифаи капсулаҳо, тарзҳои муайян намудани он.
3. Вазифаи девораи ҳучайра.
4. Хусусияти сохти химиявии девораи микроорганизмҳои Гр.+ ва Гр.-.
5. Бактерияҳои кислотаустувор ва хусусияти девораи онҳо.
6. Вазифаҳои мембранаи ситоплазматикий.
7. Вазифаҳои геномоми (нуклеоид) бактерияҳо.
8. Намудҳо ва вазифаҳои мӯйчаҳои (микроворсинкаҳои) бактерияҳо. Ба гурухҳо тасим намиудани бактерияҳо вобаста аз чойгишавии қамчинакҳо. Омузиши ҳаракати бактерияҳо бо ёрии ташрехи «қатраи оvezон».
9. Спораи (хока) бактерияҳо, шароити пайдоиши спора, хусусиятҳои физикий, химиявӣ ва биологии онҳо.
10. Аҳамияти спораҳосилкунӣ дар микроорганизмҳои гуногун. Усулҳои муайянкуни спораҳо. Усулҳои ранг кардани бактерияҳои спорадор.
11. Филофаки бактерияҳо, аҳамият ва тарзи рангкуни он.
12. Спирохетаҳо, таснифи спирохетҳи касалиовар. Хусусиятҳои сохти спирохетаҳо.
13. Морфологияи риккетсияҳо. Хусусиятҳои сохти хламидияҳо, уреоплазмаҳо ва микоплазмаҳо.
14. Таснифи замберуғҳо. Морфологияи замберуғҳо.
15. Соддатаринҳо ва таснифи онҳо.
16. Таърихи кашфи вирусҳо. Д.И.Ивановский –асосгузори вирусология.
17. Тасавурот оиди вирионҳо ва вирусҳо.
18. Сохти вирусҳо.
19. Таснифи вирусҳо.
20. Давраҳои таъсири байниҳамдигарии вирус бо ҳучайраи одам.
21. Бактериофагҳо – вируси бактерияҳо. Морфологияи онҳо. Истифодабарии бактериофаг дар тиб.
22. Тасавурот оиди прионҳо ва вироидаҳо.
23. Рӯёниданни вирусҳо. Таснифи ҳуҳайраҳое, ки барои реёниданни вирусҳо истифода мешаванд.
24. Муайян кардани вирус бо ёрии ҳӯҷайрапрвардаҳо (культур клеток) ҷанини тухм (куринный эмбрион)
25. Усулҳои идентификатсияи ва дифферентсиатсияи вирусҳо.
26. Гизогирии бактерияҳо. Тарзҳои физогирии бактерияҳо.

27. Метаболизми бактерияҳо (анаболизм, катаболизм).
28. Ферменти бактерияҳо.
29. Мархилаҳои афзоиш ва таксимшавии бактерияҳо. Омилҳои афзоиш.
30. Муҳитҳои ғизой. Таснифи муҳитҳои ғизой вобаста аз пайдоиш, таркиб ва истифодабарӣ. Талаботҳои асоси ба муҳитҳои ғизой.
31. Хосиятҳои афзоишёбии бактерияҳо дар муҳитҳо ғизой.
32. Нафаскашии бактериҳо.
33. Метаболизми энергетикий. Роҳҳои оксидшавии глюкоза. Метаболизми оксиду барқароршавӣ.
34. Нафаскашии анаэробҳо. Туршшавӣ. Намудҳои туршшавӣ. Анаэробҳои факультативӣ ва мутлақ.
35. Микроорганизмҳои микроаэрофилий.
36. Хусусиятҳо ва усулҳои реёнидани анаэробҳо.
37. Реёнидани тозапарвардаи анаэробҳо.
38. Соҳти аппарати генетикии бактерияҳо ва вирусҳо.
39. Мубодилаи генетикии бактерияҳо.
40. Плазмидаҳои бактерияҳо.
41. Трансформация бактерияҳо
42. Трансдукция ва конъюгация бактернияҳо.
43. Микробҳои санитарию нишондихандагӣ. Маълумот дар бораи микдори микробҳо. Коли-титр ва коли-индекс.
44. Микрофлораи ковокии даҳон.
45. Микрофлораи редаю-меъда.
46. Микрофлораи роҳҳои таносул ва пешоббарор.
47. Дисбактериоз ва табобати он.
48. Таърифи «асептика» ва «антисептика».
49. Стерилизатсия ва дезинфексия
50. Усулҳои стерилизатсия физикӣ.
51. Усулҳои стерилизатсия химиявӣ.
52. Антибиотикҳо. Таснифи антибиотикҳо. Механизми таъсиррасониионҳо ба микробҳо.
53. Аҳамияти плазмида дар мутобиқшавии микроб нисбати антибиотикҳо
54. Нуқсҳои (оризаҳо) ҳангоми истифодаи антибиотикҳо.
55. Муайян намудани концентратсияи антибиотикҳо дар хун ва пешоб.
56. Маълумот дар бораи мағҳуми уфунат (инфекция) ва бемориҳои сироятӣ. Шароитҳои (омилҳои) пайдоиши бемори{ои сироятӣ.
57. Мавқеъи микроорганизм дар ҷарраёнгирии уфунат.
58. Сироятпазирӣ ва сироятнокӣ. Воҳиди ченаки сироятнокӣ.
59. Омилҳои сироятнокии микроорганизмҳо: гилофакҳосилкунӣ, заҳробаҳориҷкунӣ, ферментҳои хучухум, фирмбрияҳо ва ф.
60. Хусусиятҳои эндо- ва экзотоксинҳо, фарқияти онҳо.
61. Намудҳои уфунат: ҳомилии солимӣ (носительство), ниҳонӣ (латентий), бемории сироятӣ.

62. Давраҳои бемории ситроятӣ (марҳалаи инкубационӣ, продормалӣ, марҳалаҳои намоёншавии аломатҳои клиникӣ).
63. Намудҳои бемориҳои сироятӣ: лонавӣ ва умумибаданӣ (бактериемия, септициемия, токсинемия), ҷарроёни шаддид (острое) ва музмин (хроническое).
64. Манбаи уфунат - эндогенӣ, экзогенӣ, антропонозӣ, зоонозӣ.
65. Роҳҳои сироятёбӣ - уфунати рудавӣ, респираторӣ, ҷарроҳатӣ, венерикӣ, трансмиссивӣ ва иннуклюзционӣ (инъексионӣ).
66. Мавқеъи микроорганизм ва омилҳои муҳити атроф дар ҷараёни уфунат. Аҳамияти омилҳои сотсиалиӣ.

МИКРОБИОЛОГИЯИ ҶУЗӢ:

67. Оилаи Enterobacteriaceae. Мағҳум, хусусиятҳои морфологӣ, културалиӣ ва биохимиявии онҳо;
68. Эшериҳияҳо, хусусиятҳои асосии онҳо. Ҳосияти физиологии он дар рӯдаи одам.
69. Ҷӯбчамикробҳои энтеропатогенӣ ва бемориҳои ба вучудоварандай онҳо (ETEC, EHEC, EPEC, EIEC, EAEC), фарқияти онҳо аз эшериҳияҳои шартан касалиовар;
70. Тавсифи умумии салмонеллҳо. Классификатсия (тасниф)-и Кауфман – Уайт.
71. Барангезандагони бемории домана ва паратифҳо. Хусусияти биологӣ ва соҳти антигении онҳо;
72. Ҷараёнгирии бемории домана ва иммунитет баъд аз домана
73. Ташхиси лаборатории бемориҳои домана ва паратифҳо вобаста аз ҷараёни (патогенези) он.
74. Ҳомили (бактерионосительство) ҳангоми домана. Пешгирии хоси домана.
75. Барангезандагони бемории паратифи A ва B. Хусусиятҳои биологӣ. Соҳти антигениӣ.
76. Хусусиятҳои фарқкунандай бемориҳои паратифи A ва B.
77. Ҷараёнгирии беморӣ ва хусусиятҳои масъунияти бемориҳои паратифи A ва B.
78. Салмонеллаҳо – барангезандагони салмонеллӣ;
79. Салмонеллаҳо – барангезандагони уфунатҳои доҳили бемористонӣ.
80. Шигеллаҳо, хусусиятҳои биологии онҳо. Таснифи шигеллаҳо.
81. Омилҳои касалиоварии шигеллаҳо. Захробаҳои (токсин)-и барангезанда ва хусусияти онҳо.
82. Ҷараёнгирии (патогенез) бемории исҳоли хунин ва иммунитет. Ҳомилӣ (бактерионосительство) и баъд аз бемории исҳоли хунин.
83. Ташхиси микробиологии бемории исҳоли хунин.
84. Пешгирии хосса ва табобати бемории исҳоли хунин.

85. Вибрионхой бемории вабо, хусусиятхой биологии онҳо. Таснифи вибрионхо.
86. Омилхой касалиоварии вибрионхо. Захроба (токсин)-и барангезанда ва хусусияти он.
87. Чараёнгирии (патогенез) бемории вабо ва иммунитет. Ҳомилий (бактерионосительство) баъд аз бемории вабо.
88. Ташхиси микробиологии бемории вабо.
89. Пешгирии хосса ва табобати бемории вабо.
90. Кампилобактерияҳо. Хусусиятҳои морфологӣ, биохимиявӣ ва серологии онҳо. Қобилияти касалиоварии онҳо барои инсон ва ҳайвонот.
91. Аҳамияти кампилобактерияҳо дар ҷараенгирии заҳми меъда ва рӯдаи дувоздаҳангушта.
92. Усулҳои ташхиси микробиологии кампилобактерияҳо.
93. Ҷараенгирии кампилобактериоз дар вуҷуди инсон.
94. Хеликобактерияҳо. Хусусиятҳои морфологӣ, културалӣ ва биохимиявӣ. Таъсири патогении онҳо. Ташхиси микробиологӣ ва табобат.
95. Иерсиниозҳо – барангезандагони бемории шаддири рудаю меъда. Хусусиятҳои биологии онҳо.
96. Ташхиси лаборатории иерсиниозҳо.
97. Маълумот дар бораи уфунатҳои дохилибемористонӣ.
98. Манбаҳо ва роҳҳои сироятёбӣ бо барангезандагони бемориҳои дохилибемористонӣ.
99. Омилҳои паҳншавии барангезандагони бемориҳои дохилибемористонӣ
100. Ташхиси микробиологии бемориҳои дохилибемористонӣ.
101. Пешгирии бемориҳои дохилибемористонӣ.
102. Таснифи коккҳои сироятовар.
103. Страфилококкҳо. Намудҳои онҳо.
104. Бемориҳое, ки страфилококкҳо ба амал меоваранд (сепсис, уфунатҳои ҷароҳатию фасоди, уфунатҳои рудаю меъда).
105. Омилҳои касалиоварӣ – захробаҳо (токсины) ва ферментҳои «хӯчум» (агрессив)
106. Стрептококкҳо. Хусусият ва таснифи онҳо. (Стрептококки α, ва β – гемолитикӣ).
107. Соҳти антигении стрептококкҳо. Аҳамияти стрептококки гемолитики барои одам.
108. Бемории маҳмалак. Иммунитети зиддибактериявӣ ва зиддизаҳробавӣ. Муайян кардани он бо ёрии реакцияи Дик.
109. Пневмококкҳо. Хусусияти морфологӣ ва омилҳои касалиоварии онҳо. Бемориҳое, ки онҳо ба амал меоваранд.
110. Менингококкҳо. Хусусияти морфологӣ ва омилҳои касалиоварии онҳо. Намудҳои клиникии беморӣ.
111. Гонококкҳо. Хусусияти морфологӣ. Бемориҳое, ки онҳо ба амал меоваран (гонорея, бленнорея).

112. Ташхиси лаборатории гонореяи шаддид ва музмин (давомдор). Пешгирии bemории бленорея.
113. Тавсифи биологии коринобактерияҳои гулузиндонак.
114. Омилҳои касалиоварӣ, тавсифи токсини гулузиндонак.
115. Иммунитет ҳангоми гулезиндонак, усулҳои муайян намудани он. Пешгирии хосса ва табобати гулузиндонак.
116. Ташхиси микробиологии гулузиндонак.
117. Бордетељлаҳо - барангезандагони сулфакабутак. Хосиятҳои онҳо.
118. Омилҳои касалиоварии бордетељҳо. Инкишофи (патогенез) касалии сулфакабутак. Ташхиси лаборатории сулфакабутак. Тарзҳои хоси пешгирии сулфакабутак.
119. Тавсифи микробактерияҳо.
120. Барангезандагони касалии сил. Намудҳо ва тавсифи онҳо. Хусусияти химиявии таркиби девораи микробактерияҳо. Устуворнокии онҳо.
121. Механизми сироятёбии касалии сил. Инкишофи (патогенез) касалии сил.
122. Иммунитет ҳангоми bemории сил ва қобилияти он. Пешгирии хоссаи bemории сил.
123. Ташхиси микробиологии bemории сил.
124. Барангезандагони махав (проказа). Хосияти биологӣ. Сироятнокӣ барои одам.
125. Ташхиси микробиологии bemории махав.
126. Таснифи умумии анаэробҳои спораҳосилқунанда.
127. Тарзҳои реёнидани анаэробҳо.
128. Клостридияи кузоз (столбняк). Этиология. Хусусияти микроб. Захробаҳо ва таъсири патогении онҳо. Кузози кудакони навзод.
129. Пешгирии хосса ва табобати кузос (ваксинаҳои АКДС, ТАВтe, анатоксини кузор, зардобаи зидизахробавии зидикузоз).
130. Барангезандай гангренаи анаэробӣ.
131. Хусусияти клостридия перфингес ва таснифи захробаҳо.
132. Мавъеъи (рол) клостридия перфингес дар захролудшавӣ аз маводҳои физӣ.
133. Пешгирии хосса ва табобати уфунатҳои анаэробӣ (зардобаи захробавӣ (зидди токсинӣ) ва зидди гангренавӣ).
134. Клостридияи ботулизм. Этиология. Хусусияти микроб. Таснифи ботулозахробаҳо. Табобат ва пешгирии ботулизм.
135. Ташхиси микробиологии кузоз.
136. Ташхиси микробиологии гангренаи анаэробӣ.
137. Ташхиси микробиологии ботулизм.
138. Анаэробҳои беспорадор ва таснифи онҳо.
139. Ташхиси микробиологии уфунатҳои анаэробии беспорадор.
140. Бактероидҳо. Тавсиф. Хусусияти микроб. Таъсири патогении онҳо, ташхиси микробиологӣ ва табобат.

141. Порфиromонадаҳо. Тавсиф. Хусусияти микроб. Таъсири патогении онҳо, ташхиси микробиологӣ ва табобат.
142. Превотеллаҳо. Тавсиф. Хусусияти микроб. Таъсири патогении онҳо, ташхиси микробиологӣ ва табобат.
143. Фузобактерияҳо. Тавсиф. Хусусияти микроб. Таъсири патогении онҳо, ташхиси микробиологӣ ва табобат.
144. Пептострептококкҳо. Тавсиф. Хусусияти микроб. Таъсири патогении онҳо, ташхиси микробиологӣ ва табобат.
145. Вейлонеллаҳо. Тавсиф. Хусусияти микроб. Таъсири патогении онҳо, ташхиси микробиологӣ ва табобат.
146. Тасаввурот дар бораи уфунатҳои зооантропонозӣ.
147. Тартиби кор бо барангезандагони уфунатҳои зооантропонозӣ.
148. Барангезандагони брусллӯз, хусусият ва намуди брусллаҳо. Омилҳои патогеннокии брусллаҳо. Масунийт (иммунитет) ҳангоми брусллӯз. Ташхиси лаборатории брусллӯз.
149. Пешгирии хоссаи брусллӯз.
150. Барангезандаи яраи сибирӣ. Хусусият. Патогеннокӣ барои одам ва ҳайвонот. Захробаҳои (токсин) барагезандаи яраи сибирӣ.
151. Ташхиси лаборатории намудҳои гуногуни яраи сибирӣ. Пешгирии хосса ва табобати яраи сибирӣ.
152. Иерсиянияҳо. Барангезандагони тоун (чума). Хусусият. Омилҳои сироятоварӣ ва захробаҳои барангезандаи тоун. Ташхиси лаборатории ва пешгирии бемории тоун.
153. Барангезандаи туляремия. Таснифи ва омилҳои касаливарии барангезандаи туляремия. Ташхиси лаборатории туляремия.
154. Тавсифи спирохетҳои сироятовар. Хусусият ва таснифи онҳо. Мавқеъи спирохетаҳо дар сирооятёбии одам.
155. Барангезандаи беиории мараз (сифилис). Хусусияти морфологӣ. Ҷараёнгирии (патогенез) бемории мараз.
156. Масунийт ҳангоми бемории мараз. Ташхиси микробиологии бемории мараз.
157. Барангезандагони тифи баргарданда. Хусусияти морфологӣ. Ҳосият. Ҷараёнгирии (патогенез) тифи баргарданда. Масунийт ҳангоми тифи баргарданда.
158. Фарқияти байни бемории тифи баргардандаи эпидемиявӣ ва эндемиявӣ.
159. Лептоспираҳо – барангезандагони лептоспирозҳо. Хусусиятҳои микроб. Ҷараёнгирии (патогенез) бемории лептоспирозҳо. Масунийт ҳангоми лептоспироз. Пешгирии бемории лептоспироз. Ташхиси микробиологии лептоспироз.
160. Риккетсияҳои Провачек ва Музер - бемориҳое, ки онҳо ба амал меоваранд. Бемории Брил.
161. Риккетсияи Бернет - барангезандаи варачаи Ку. Ташхиси лаборатории беморӣ.

162. Усулҳои реёнидани риккетсияҳо.
163. Хламидияҳо. Морфология. Хусусият. Патогенез. Пешгирии хламидиоз. Ташхиси лаборатории хламидиозҳо.
164. Тавсифи умумии уфунатҳои шадди ди вирусии роҳҳои нафас (ОРВИ).
165. Тавсифи биологӣ, антигенҳо, тасниф ва тағирпазирии вируси зуком. Патогенез ва ташхиси лаборатории зуком.
166. Пешгирии хоссаи зуком.
167. Вируси сурхча (коръ), хосияти он. Пешгирии бемории сурхча.
168. Вируси паротит, хусусият, огибатҳои манфии он. Пешгирии бемории паротит.
169. Вируси хора (бешенство). Соҳти вирион. Доначачои дохилиҳуайравӣ. Ташхиси лаборатории хора. Пешгирии хоссаи хора.
170. Аденовирусҳо. Соҳти геном. Эпидемиология. Намудҳои уфунат.
171. Шаклҳои асосии уфунатҳои клиникии аденоҷирии аденоҷирии.
172. Масъуният. Усулҳои ташхиси микробиологӣ. Пешгири ва табобати аденоҷирии.
173. Тавсифи умумии пикорнавирусҳо.
174. Вируси фалаҷ (полиомиелит). Хусусият. Соҳти антигенӣ.
175. Пешгирии хосса ва огибатҳои манфии бемории фалаҷ.
176. Вирусҳои Коксаки ва ЕСНО, бемориҳо, ки онҳо ба амал меоваранд. Хусусият, патогенез.
177. Вируси зарпарвани А. Соҳти вирус. Ҷараёнгирии (патогенез) бемории зарпарвани А.
178. Масуният. Пешгирии бемории зарпарвани А. Ташхиси лаборатории зарпарвани А.
179. Вируси зарпарвани В. Соҳт ва антигенҳои вирус.
180. Ҷараёнгирии бемории (патогенез) вируси зарпарвани В. Масуният ҳангоми зарпарвани В. Устувории вируси зарпарвани В нисбати омилҳои муҳити атроф.тъ
181. Роҳҳои сироятёбии зарпарвани В. Пешгирии хоссаи зарпарвани В.
182. Ташхиси лаборатории зарпарвани В.
183. Вируси зарпарвани С. Роҳҳои сироятёбӣ ва ташхиси зарпарвани С .
184. Оилаи герпесвирусҳо. Тасниф. Патогенези герпесвирусҳо. Ташхиси лаборатории уфунатҳои герпесвирусӣ.
185. Алфа – герпесвирусҳо. Ҷараенгирии беморӣ, масъуният, эпидемиология ва ташхиси лабораторӣ. Пешгирӣ ва табобат.
186. Бета – герпесвирусҳо. Ҷараенгирии беморӣ, масъуният, эпидемиология ва ташхиси лабораторӣ. Пешгирӣ ва табобат.
187. Гамма – герпесвирусҳо. Ҷараенгирии беморӣ, масъуният, эпидемиология ва ташхиси лабораторӣ. Пешгирӣ ва табобат.
188. Вирусҳои онкогенӣ. Тавсифи умумӣ.
189. Онковирусҳои КДН ва КРН-дори онкогении одам.

190. Барангезандагони бемориҳои вирусии сустинкишофёбанда. Уфунатҳои прионӣ.
191. Вируси иммунодефисити одам. Хусусиятҳои биологии ВНМ. Репликасияи ВНМ. Соҳти антигении ВНМ-1.
192. Механизми пайвастшавии ВНМ бо ҳучайра. Ҷараёнгирии (патогенез) ВНМ/ВНМО. Резистентнокии ВНМ.
193. Гуреҳҳои хаттар (хавфнок) бо гирифткоршавӣ ба ВНМ/ВНМО.
194. Клиникаи ВНМ-уфунат.
195. Уфунатҳои оппортунистӣ ҳангоми инкишофёбии ВНМ-уфунат.
196. Марҳилаи пинҳонӣ ҳангоми гирифткоршавӣ ба ВНМ/ВНМО.
197. Усулҳои ташхис ҳангоми ВНМ/ВНМО.
198. Гуреҳи препаратҳое, ки барои табобати ВНМ-уфунат истифода мешаванд.
199. Масъалаҳои ҳалталаби пешгирии хоссаи ВНМ.
200. Пешгирии ВНМ.